LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 1.9.2005
COM(2005) 388 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

PAR REĢIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS PROGRAMMĀM

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

PAR REĢIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS PROGRAMMĀM

1. IEVADS

1. Komisijas 2004. gada 14. jūnija Paziņojums par labāku pieeju ilglaika risinājumiem (KOM(2004) 410) (2004. gada jūnija Paziņojums) ietver priekšlikumus par jaunu ES pieeju starptautiskās aizsardzības jomā. Reģionālās aizsardzības programmas jāvirza ar mērķi palielināt attiecīgo reģionu aizsardzības spēju, kā arī bēgļu kopu aizsardzību šajos reģionos, īstenojot ilglaika risinājumus (trīs ilglaika risinājumi ir repatriācija, vietējā integrācija vai nometināšana trešā valstī, ja pirmie divi ilglaika risinājumi nav iespējami)[1]. Paziņojumā sniegti arī priekšlikumi par to, lai izveidotu ES mēroga nometināšanas programmu, kas nodrošinātu aizsardzību lielākam bēgļu skaitam, kā arī vairāk sakārtotu un labāk regulētu ieceļošanu Eiropas Savienībā.

2. Hāgas programmā, ko pieņēma 2004. gada 4. - 5. novembrī, Eiropadome atzina, ka Eiropas Savienībai kopīgas atbildības garā ir jāmeklē iespējas, kā partnerībā ar trešām valstīm veidot vieglāk pieejamu, taisnīgu un iedarbīgu starptautiskās aizsardzības sistēmu un iespējami ātrāk nodrošināt aizsardzības pieejamību un ilglaika risinājumus. Tika iezīmēta atšķirība starp dažādajām vajadzībām, kādas ir valstīm tranzīta reģionos un izcelsmes reģionu valstīm. Tiks atbalstītas izcelsmes un tranzīta reģionu valstu pūles nostiprināt bēgļu aizsardzības spēju savās teritorijās. Attiecībā uz izcelsmes valstīm un reģioniem Eiropadome arī aicina Komisiju attīstīt ES Reģionālās aizsardzības programmas, veicot to partnerībā ar attiecīgajām trešām valstīm un pastāvīgi konsultējoties un sadarbojoties ar *UNHCR*. Veidojot šīs programmas, jābalstās uz pieredzi, kas gūta, īstenojot eksperimentālās aizsardzības programmas, kuru darbība jāsāk pirms 2005. gada beigām. Šīs programmas ietvers dažādus piemērotus līdzekļus, kas pirmām kārtām vērsti uz kapacitātes attīstīšanu un ietver kopīgu programmu bēgļu nometināšanai tajās dalībvalstīs, kuras brīvprātīgi piekristu piedalīties šādu programmu īstenošanā. Attiecībā uz tranzītvalstīm Eiropadome uzsvēra intensīvākas sadarbības un kapacitātes palielināšanas nepieciešamību, lai šīs valstis pie ES dienvidu un austrumu robežām spētu labāk regulēt migrāciju un nodrošināt bēgļiem pietiekamu aizsardzību.

3. Šis paziņojums ir Komisijas atbilde uz Padomes 2004. gada 2. -3. novembrī sniegtajiem secinājumiem, kur ietverts aicinājums Komisijai, lai tā, vēlākais līdz 2005. gada jūlijam, iesniegtu vienas vai vairāku eksperimentālās reģionālās

---

[1] ***Repatriācija*** ir personas atpakaļnosūtīšana uz tās izcelsmes valsti. Ilglaika risinājumu kontekstā šādu nosūtīšanu veic, ievērojot drošību un cieņu.
Vietējā integrācija ir bēgļa integrācija tās valsts sabiedrībā, kas to uzņem, ar likumīgas pastāvīgas uzturēšanās un personiskās pašnoteikšanās perspektīvu.
Nometināšana ietver bēgļu atlasi un pārvietošanu no valsts, kurā tie meklējuši patvērumu, uz trešo valsti, kur tiem garantē aizsardzību, tostarp pastāvīgu dzīvesvietu un integrācijas un personiskās pašnoteikšanās perspektīvu. Nometināšanu var izmantot tādās situācijās, kad bēgļi nevar atgriezties savās izcelsmes valstīs, ne arī tos var integrēt viņu pirmā patvēruma valstī. Komisijas 2004. gada maijā publicētais pētījums par iespēju izveidot nometināšanas sistēmas ES dalībvalstīs vai ES līmenī, ņemot vērā Eiropas kopējo patvēruma sistēmu un kopējās patvēruma procedūras mērķi (*„Study on the Feasibility of Setting Up Resettlement Schemes in EU Member States or at EU Level, Against the Background of the Common European Asylum System and the Goal of a Common Asylum Procedure"*) sniedz pilnīgāku apskatu par nometināšanas iespējām ES kontekstā.

aizsardzības programmas rīcības plānu. Padome norādīja, ka eksperimentālajām reģionālās aizsardzības programmām ir jābūt īpaši piemērotām situācijai un orientētām uz aizsardzību. Jābalstās uz dažādiem pasākumiem, piemēram, palīdzība trešām valstīm to saistību izpildē, kas izriet no Ženēvas konvencijas un citiem svarīgiem starptautisko tiesību instrumentiem, ar mērķi palielināt aizsardzības spēju, uzlabot reģistrācijas un vietējās integrācijas metodes un palīdzēt uzlabot vietējo infrastruktūru un migrācijas regulējumu. Šo programmu attīstība un īstenošana veicama ciešā sadarbībā ar *UNHCR* un, konkrētos gadījumos, ar citām starptautiskām organizācijām. Jānorāda ES un citi iespējamie finansējuma avoti. Jānodrošina atbilstība Kopienas nostājai attiecībā uz reģionu un attiecīgām trešām valstīm.

4. Reģionālās aizsardzības programmas balstīsies uz esošajiem pasākumiem, konkrēti *AENEAS* un *TACIS* programmām, un neprasīs jaunas finansējuma sistēmas. Šajā paziņojumā norādīts vispārējais ietvars, kurā jādarbojas eksperimentālai reģionālās aizsardzības programmai, sniegti ieteikumi attiecībā uz ģeogrāfisko piemērojumu un saturu, un norādīts turpmākais virziens, lai reģionālās aizsardzības programmas aspektu iekļautu visās Kopienas attiecībās ar attiecīgajiem reģioniem un valstīm. Pirmajā iedaļā sniegts plašāks Paziņojuma politiskais pamatojums; otrā iedaļa koncentrēta uz iespējamo eksperimentālās aizsardzības programmas saturu; trešajā iedaļā iztirzāta ģeogrāfisko apgabalu izvēle eksperimentālo aizsardzības programmu piemērošanai un tas, kā šo pieeju iekļaut Kopienas politikā attiecībā uz konkrētajām valstīm un reģioniem; ceturtā un piektā iedaļa veltīta konkrētiem reģioniem, kuros varētu piemērot pirmās divas eksperimentālās programmas; pēdējās iedaļās apsvērti eksperimentālās aizsardzības programmu novērtēšanas un ilglaicības nodrošināšanas jautājumi, kā arī turpmāk veicamie pasākumi.

5. Reģionālām aizsardzības programmām bēgļu aizsardzības nolūkā ir jāveicina aizsardzības spējas palielināšana teritorijās, kas atrodas tuvu izcelsmes reģioniem. Mērķis ir radīt nosacījumus vienam no trijiem ilglaika risinājumiem: repatriācijai, vietējai integrācijai vai nometināšanai. Reģionālās aizsardzības programmu attīstīšana sadarbībā ar *UNHCR* saskaņā ar 2005. gada 15. februāra Komisijas un *UNHCR* saprašanās memorandu, kā arī ar trešām valstīm izcelsmes reģionos radīs nepieciešamību ES koordinēt politiku bēgļu jautājumā, kā arī humānitāro un attīstības politiku, lai pievērstos visām bēgļu aizsardzības vajadzībām, kā arī novērtētu bēgļu grupu ietekmi uz vietējam kopienām, nodrošinot visiem iespējami lielāku labumu. Tomēr humānās palīdzības operācijas par labu bēgļiem nebūs patstāvīga reģionālās aizsardzības programmas sastāvdaļa. Lēmumi par humāno palīdzību arī turpmāk tiks pieņemti, pamatojoties uz vajadzību novērtējumu, un attiecīgās darbības tiks īstenotas, pilnībā balstoties uz humanitātes principiem. Optimālu reģionālās aizsardzības programmu ietekmi var panākt, novērtējot iespējamās aizsardzības trūkumus un nodrošinot to, ka jaunie pasākumi papildina un pastiprina tos pasākumus (īpaši humanitātes un attīstības veicināšanas pasākumus), kas jau tiek veikti. Praksē tam būs nepieciešama politikas koordinēšana un dalībnieku darbības saskaņošana, lai bēgļiem nodrošinātu labāku aizsardzību.

2. REĢIONĀLO AIZSARDZĪBAS PROGRAMMU SATURS

6. Reģionālajām aizsardzības programmām (RAP) ir jābūt elastīgām, īpaši piemērotām situācijai un jābūt saskaņā ar Kopienas humanitāro un attīstības politiku, kā arī citiem nozīmīgiem pasākumiem. RAP mērķis ir sekmēt aizsardzības spēju trešās valstīs. Reģionālās aizsardzības programmām jāietver praktiskas darbības, kas sniedz reālus

uzlabojumus gan bēgļiem piedāvātās aizsardzības aspektā, gan arī atbalstot jau pastāvošās vienošanās ar attiecīgo trešo valsti. Tām jāparedz arī ieguvumi, ko saņem patvēruma valsts. Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, reģionālās aizsardzības programmai ir jāietver:

(1) projekti, kas vērsti uz vispārējo bēgļu aizsardzības situācijas uzlabošanu patvēruma valstī;

(2) projekti, kuru mērķis ir izveidot efektīvu bēgļa statusa noteikšanas procedūru, kas patvēruma valstīm palīdzētu labāk kontrolēt migrācijas ietekmi uz bēgļu stāvokli, tādējādi ļaujot labāk koncentrēt resursus bēgļu pamatkopuma virzienā;

(3) pasākumi, kas sniedz bēgļiem bēgļu situācijā tiešu labumu, uzlabojot viņu uzņemšanas apstākļus;

(4) projekti, no kā gūst labumu vietējā sabiedrība, kas uzņem bēgļus, piemēram, risinot plašākas vides problēmas, kas ietekmē gan bēgļus, gan sabiedrību, kas sniedz patvērumu, kā arī izplatot informāciju par bēgļu uzņemšanas pozitīvo ietekmi;

(5) projekti, kuru mērķis ir nodrošināt apmācību tiem, kas nodarbojas ar bēgļu un migrantu aizsardzības jautājumiem;

(6) reģistrācijas komponents, ko varētu izveidot, balstoties uz *UNCHR* projektprofilu *UNCHR* darbības aptvertajām personām attiecīgajā apgabalā, un kas palīdzētu novērtēt reģionālo aizsardzības programmu darbību;

(7) nometināšanas saistības, ar ko ES dalībvalstis brīvprātīgi apņemas sniegt bēgļiem ilglaika risinājumus, piedāvājot nometinājuma vietas savās valstīs.

7. Bēgļu pārvietošana no to izcelsmes reģiona valstīm uz ES dalībvalstīm būs nozīmīgs faktors, demonstrējot trešām valstīm reģionālās aizsardzības programmu partnerattiecību elementu. Komisija atzīmē, ka kopš 2004. gada jūnija paziņojuma vairākas dalībvalstis apsver nometināšanas sistēmu izveidi savās valstīs. Komisija sagaida, ka šī attieksmes maiņa veicinās lielākus reģionālo aizsardzības programmu panākumus, būtiski uzlabojot pašreizējo nometināšanas situāciju, nevis vienkārši pārkārtojot pašreizējās shēmas reģionālo aizsardzības sistēmu kontekstā.

8. Pēc tam, kad būs novērtētas eksperimentālās reģionālās aizsardzības programmas, Komisija apsvērs iespēju sniegt priekšlikumu par strukturētāku pieeju nometināšanas pasākumiem. Šādā priekšlikumā būs jāņem vērā operatīvās un loģistikas vajadzības, regulējot nometināšanu ES mērogā. Īstermiņā un atbilstoši Hāgas programmas mandātam Komisija sniegs priekšlikumu grozīt Padomes lēmumu par Eiropas Bēgļu fonda izveidi tā, lai Kopiena varētu būtiski finansēt nometināšanu saskaņā ar reģionālajām aizsardzības programmām.

3. REĢIONI, UZ KURIEM ATTIECAS PIRMĀS REĢIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS PROGRAMMAS

9. Eksperimentālajām reģionālās aizsardzības programmām piemēroto ģeogrāfisko reģionu izvēle balstās uz vairākiem nozīmīgiem faktoriem, un vispirms tie ir: novērtējums, kāda ir īpašā bēgļu situācija trešās valstīs; finansiālās iespējas pašreizējo Kopienas fondu ietvaros; Kopienas un atsevišķo valstu vai reģionu pastāvošās attiecības un sadarbības sistēmas. *UNHCR* 2003. gadā konstatēja 38 bēgļu situācijas, kuras varētu uzskatīt par novilcinātām; katrā gadījumā bija 25000 vai vairāk bēgļu, kas bija pavadījuši trimdā vairāk nekā piecus gadus. Ir arī citas bēgļu

situācijas, ko varētu uzlabot ar kopīgām pūlēm reģionālās aizsardzības programmu ietvaros. Tomēr, atbilstoši eksperimentālo reģionālo programmu mērķiem, ir svarīgi koncentrēties uz skaidri norobežotu apgabalu, pamatojoties uz pieredzi, kas jau iegūta citos pasākumos, kuri finansēti ar citu ārējo attiecību un attīstības instrumentu palīdzību, kā arī ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt pievienoto vērtību veiktajos pasākumos un to novērtēšanas mehānisma iespēju.

10. Jāņem vērā arī politiskie apsvērumi, kas jāpārbauda; piemēram, nepieciešamība atzīt, ka, lai arī tranzīta reģioni un izcelsmes reģioni ir būtiski atšķirīgi un prasa atšķirīgu pieeju, ir svarīgi, lai ES risinātu abējādo reģionu problēmas. Apsverot tranzīta reģionus, dalībvalstu pastiprinātas uzmanības lokā nonāca **rietumu jaunās neatkarīgās valstis**. Arī darbība **Subsahāras Āfrikā (Lielie Ezeri/Austrumāfrika)** tika atzīta par svarīgu prioritāti, īpaši apsverot iespējas bēgļus no šā reģiona pārvietot, un ņemot vērā dialogu, kas sākts ar izcelsmes reģiona valsti vai valstīm.

11. Lai ES līmenī iegūtu nepieciešamo politisko atbalstu jau sāktajām darbībām un iegūtu iesaistīto trešo valstu uzticību, ir svarīgi izvēlēties reģionu, kurā īsā laikā varētu gūt novērtējamus rezultātus. Ņemot to vērā, Komisija paredz vispirms veikt nepieciešamos pasākumus, lai palīdzētu **rietumu jauno neatkarīgo valstu** (Ukraina/Moldova/Baltkrievija) iestādēm apgūt eksperimentālās reģionālās aizsardzības programmu[2] tranzīta reģionā.

4. REĢIONĀLĀ AIZSARDZĪBAS PROGRAMMA RIETUMU JAUNAJĀM NEATKARĪGAJĀM VALSTĪM

12. Dalībvalstu diskusijās ir skaidri izpaudusies **rietumu jauno neatkarīgo valstu** (Ukraina, Moldova, Baltkrievija) jautājuma prioritāte. Šis reģions jau ir stabila prioritāte visā Kopienas ārējo attiecību politikā un finansiālās palīdzības jomā, kas ietver pastāvīgu Kopienas darbu aizsardzības jautājumos, izmantojot Kopienas un atsevišķo dalībvalstu finansējumu. Kopš 1990. gadu sākuma UNHCR sadarbojās ar valdībām un citām attiecīgām pusēm, lai palīdzētu tām attīstīt patvēruma tiesību normas un infrastruktūru, un tas prasīs tālāku darbu un atbalstu, kā arī jaunus pasākumus bēgļu uzņemšanas, integrācijas un nometināšanas jomā.

13. Šim reģionam paredzētajai Eksperimentālajai reģionālās aizsardzības programmai būtu jābalstās uz to darbu, kas jau sākts sadarbībā ar rietumu jauno neatkarīgo valstu (JNV) iestādēm, un tas ir jāturpina. Darbība jākoncentrē uz to, lai nostiprinātu pašreizējo aizsardzības spēju. Tai būtu jāietver subsidiārās aizsardzības pastiprināšana, integrācijas un reģistrācijas uzlabošana, kā arī aizsardzības pamatdarbību uzlabošana saistībā ar lietu izskatīšanu un bēgļu uzņemšanu. Priekšlikumi par darbībām šajā jomā ierosināmi tādu pasākumu ietvaros, kā, piemēram, *AENEAS* aicinājums iesniegt priekšlikumus 2005. gadam un TACIS 2006. gada reģionālā darbības programmas, kā arī izmantojot citas finansēšanas iespējas. Pastāvošās struktūras attiecīgi jāpielāgo, lai atbalstītu eksperimentālo reģionālo programmu sniegtās papildu iespējas. *AENEAS* bēgļiem un starptautiskajai aizsardzībai minētajā reģionā pagaidām atvēl 2 miljonus euro.

---

[2] Pasākumi Baltkrievijā koncentrēsies uz bēgļu aizsardzības spējas palielināšanu ar nevalstisko organizāciju palīdzību, un kontakti ar valsts iestādēm aprobežosies tikai ar projektu efektīvai īstenošanai visnepieciešamāko. Tomēr valsts iestādes var izmantot programmu, ja piekrīt sadarboties bēgļu jautājumā cilvēktiesību aspektā, piemēram, subsidiārā aizsardzība, juridiskie un medicīnas pakalpojumi, bēgļu integrācijas programmu izveide u.c.

5. TURPMĀKĀS REĢIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS PROGRAMMAS

14. Attiecībā uz eksperimentālās reģionālās aizsardzības programmas attīstīšanu sadarbībā ar vienu vai vairākām izcelsmes reģiona valstīm, jāņem vērā **Lielo ezeru** reģiona bēgļu aizsardzības uzlabošanas pasākumu perspektīva; šie pasākumi atbilstu pieejamo finansiālo instrumentu plānošanai, ietvertu nometināšanu kā centrālo ilglaika risinājuma elementu un būtu saskaņā ar dalībvalstu paustajām politiskajām prioritātēm. Eiropas Savienībai šeit ir iespēja izvērst labi koordinētu un stratēģisku darbību, lai aizsargātu un nometinātu bēgļus konkrētās trešās valstīs un veiktu to pilnīgā saskaņā ar īpašuma principiem[3]. Tas atbilst *UNHCR* iniciatīvā *Convention Plus*[4] paredzētajām darbībām.

15. Protams, šajā reģionā ir nopietnas problēmas, īstenojot pirmo, ierobežota mēroga reģionālās aizsardzības programmu. Ieilgusī bēgļu situācija sasniedz tādu mērogu, ka ir grūti paredzēt, kā reģionālā aizsardzības programma ar tik ierobežotiem līdzekļiem, kādi ir *AENEAS* rīcībā, varētu būt noturīga ietekme. Tādēļ eksperimentālo aizsardzības programmu darbība būtu jākoncentrē uz pasākumiem, kas turpina jau sākto darbu, sniedz konkrētu labumu bēgļiem to atrašanās vietā un izmanto dalībvalstu pastiprināto aktivitāti nometināšanas jomā. Tas varētu nozīmēt, ka no visa reģiona eksperimentālajai programmai izvēlas kādu noteiktu ierobežotu ģeogrāfisko punktu. Tur varētu sākt dažādus atsevišķus mērķpasākumus *AENEAS* ietvaros un panākt lielāku iedarbību, nekā aptverot visu reģionu. **Reģionalitāte** būtu nodrošināta tādā ziņā, ka bēgļi, kas gūtu labumu no eksperimentālo aizsardzības programmu piemērošanas, ir no visa Lielo Ezeru reģiona. Šī ierobežota mēroga reģionālās aizsardzības programma varētu būt tālāko pasākumu katalizators un pamats turpmākām plašāka mēroga un aptverošākām aizsardzības programmām.

16. Šāda ģeogrāfiska vieta varētu būt **Tanzānija**, kur ir ļoti daudz bēgļu no Burundi un Kongo Demokrātiskās Republikas. Valsts stratēģijas dokumentā un nacionālajā rīcības programmā 2001. - 2007. gadam, ko pieņēmusi Tanzānija un Kopiena, atzīts, ka Tanzānija sniedz patvērumu lielākajām bēgļu grupām Āfrikā un attiecīgi gūst labumu, ko paredz viena no apjomīgākām *ECHO* neatliekamās palīdzības programmām. Kopiena turpinās atbalstīt miera procesus Burundi un Kongo Demokrātiskajā Republikā, lai radītu tādus apstākļus, ka bēgli var atgriezties. Reģionālā stratēģija attiecībā uz Austrum- un Dienvidāfrikas, kā arī Indijas Okeāna reģionu, ietverot Tanzāniju, sevišķu nozīmi piešķir institucionālo spēju veidošanai, un īpaša nozīme šajā jomā varētu būt reģionālo organizāciju ieguldījumam, sekmējot labu valdības darbību, cilvēktiesību ievērošanu un konfliktu noregulēšanu reģiona valstu starpā.

---

[3] Apvienotās Karalistes Prezidentūras seminārs par nometināšanu, kas notika Londonā 2005. gada 4. un 5. jūlijā, apstiprināja stratēģisko pieeju nometināšanai kā svarīgu līdzekli, lai palielinātu aizsardzības spēju trešajās valstīs.

[4] Dokumentā *Convention Plus* ANO Augstais komisārs bēgļu jautājumos aicināja noslēgt jaunus nolīgumus, lai papildinātu Bēgļu konvenciju, palīdzētu aizsargāt bēgļus un panāktu ilglaika risinājumus izcelsmes reģionos. Mērķis ir izmantot valstu vienošanās un saistības daudzpusējos nolīgumos, ko izmanto īpašos gadījumos, ietverot vispusīgus darbības plānus. *UNHCR* paredz, ka šie jaunie nolīgumi daudzpusējo „īpašo nolīgumu" formā varētu sastāvēt no vispusīgiem darbības plāniem, lai nodrošinātu efektīvākas un prognozējamākas darbības, reaģējot uz liela mēroga bēgļu situācijām, ietverot papildu attīstības palīdzību, kuras uzdevums ir panākt vienlīdzīgāku slodzes sadalījumu un veicināt bēgļu pašpaļāvību un atgriešanos valstīs, kuras uzņem lielu bēgļu skaitu; daudzpusējās bēgļu nometināšanas saistības; un vienošanās par izcelsmes valstu, tranzītvalstu un galamērķa valstu pienākumiem un atbildību nelikumīgas sekundārās pārvietošanās situācijās.

17. Komisija paredz, tās sadarbības ietvaros, kas notiek ar Āfrikas, Karību un Klusā okeāna reģiona valstīm, sākt dialogu ar Tanzānijas iestādēm, lai apspriestu, kādas ir iespējas un cik lietderīgi ir īstenot valstī reģionālas aizsardzības programmu, risinot jautājumu par bēgļiem no Lielo Ezeru reģiona. Pēc šīm sarunām informācijas nolūkā *AENEAS* Komitejai varētu sniegt iespējamo projekta jomu aprises. Tādējādi paredzētās darbības varētu ierosināt kā projektus *AENEAS* ietvaros. Paredzamais budžets bēgļu jautājuma ilglaika risinājumam Sahāras Āfrikā ir 4 miljoni euro 2005. gadā. Vēl papildu 5 miljoni euro ir nepieciešami migrācijas regulējumam.

18. Reģionālo aizsardzības programmu tālākas attīstības aspektā jāapsver arī citas iespējas, īpaši pievēršoties **Ziemeļāfrikai, Afganistānas reģionam un Āfrikas Ragam**. Par šiem reģioniem ir sīki spriests dalībvalstu diskusijās. Uz **Afganistānas reģionu** vērsta gan Kopienas, gan arī atsevišķo dalībvalstu darbība, uzsverot darbības, kuru mērķis ir panākt, lai Afganistānas iedzīvotajiem būtu iespēja droši atgriezties savā valstī. **Āfrikas Ragam** *UNHCR* gatavo projektu, lai sniegtu izsmeļošu rīcības plānu attiecībā uz bēgļiem no Somālijas. Šiem pašreizējo darbību rezultātiem varētu būt būtiska nozīme, novērtējot, kāda palīdzība konkrētām trešām valstīm ir nepieciešama, veidojot iespējamās turpmākās reģionālās aizsardzības programmas šim reģionam. Arī **Ziemeļāfrika** noteikti ir ES dalībvalstu īpašas uzmanības lokā, un tai ir veltīta liela daļa no Kopienas atbalstītajiem pasākumiem. Tomēr, ņemot vērā vairāk komplicēto migrācijas situāciju Ziemeļāfrikas valstīs, šim jautājumam būtu nepieciešama plašāka pieeja. Svarīgs faktors šo un citu reģionu apsvēršanā reģionālās aizsardzības programmu aspektā būs *UNHCR* informācija par iespējamo nometināšanas slodzi.

6. VĒRTĒJUMS, NOTURĪBA UN TERMIŅU NOTEIKŠANA

19. Eksperimentālas aizsardzības programmas būs papildu ieguldījums attiecībā uz mūsu saistībām bēgļu aizsardzības jomā un tās prasīs precīzu uzraudzību un vērtējumu šīs jaunās pieejas sākuma posmā. Komisija paredz neatkarīgu, ārēju vērtējumu, ko veiks 2007. gadā, galveno uzmanību veltot programmu efektivitātei un rezultātiem.

20. Pamatojoties uz šo novērtējumu, Komisija sniegs vērtējumu un ziņojumu par eksperimentālo reģionālo aizsardzības programmu rezultātiem. Komisija pārbaudīs, vai ir nepieciešama sistemātiskāka pieeja reģionālajām aizsardzības programmām, apsverot arī iespēju veidot strukturētas partnerattiecības ar atbilstošām starptautiskām organizācijām, kas veic asociētas darbības. Pamatojoties uz to, Komisija lems par nepieciešamām turpmākām iniciatīvām.

21. Lai efektīvi uzraudzītu un novērtētu reģionālās aizsardzības programmas, Komisija nodrošinās to, ka projekti, kuri ierosināti pēc *AENEAS* uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus un kuri veidos reģionālās aizsardzības programmas, tiks savstarpēji koordinēti tā, lai gūtu rezultātus aptuveni vienā un tajā pašā laika posmā, lai ar starpziņojumu un regulāras uzraudzības palīdzību nodrošinātu kontinuitāti starp sākotnējām programmām un nepieciešamo tālāko darbu.

7. SECINĀJUMI

22. Reģionālās aizsardzības programmas ir pirmais posms, veidojot stingrāku nostāju saistībā ar starptautiskās aizsardzības problēmu. Tā ir arī iespēja Eiropas Savienībai sasniegt vairākus operatīvus rezultātus, darbojoties ar mērķi, labāk aizsargāt bēgļus to atrašanās vietā. Pievienotā vērtība izpaužas tādējādi, ka nometināšana notiek uz kopīgas atbildības pamata un uzņemoties saistības sniegt papildu komplementāras

pūles, lai uzlabotu bēgļu stāvokli. Lai gan tie ir ierobežota mēroga pasākumi, tie tomēr varētu aktualizēt bēgļu un aizsardzības jautājumu politiskajā dienaskārtībā par labu bēgļiem, iesaistītajām trešām valstīm un ES dalībvalstīm.

23. Komisija, konsultējoties ar citiem attiecīgajiem dalībniekiem, arī UNHCR, nodrošinās pienācīgu koordināciju starp dalībvalstīm un izcelsmes, tranzīta un pirmā patvēruma valstīm, kas iesaistītas eksperimentālo reģionālo aizsardzības mehānismu ieviešanā un uzraudzīšanā.

24. Komisija aicina Padomi un Eiropas Parlamentu pieņemt zināšanai šajā paziņojumā sniegto Komisijas stratēģiju reģionālās aizsardzības programmu jomā.